

מסורת הש"ס

(6) (לעיל 5 ק: 1, 2) טהרות
פיה מרג' (3) (לעיל
המטמאה (7) וכן אכלו
(8) (לא נמנה מנהלים אלא
גרים טהרות פליגי ר' יהודה
עליה דרית וכן גרבים
מחכר'א ופליגי יתכן להיות
דן וכן מנהלים קרי' דהא
דקמינו וכן אכלו נלגון
ה"ש משה רביש טהרות
(ע"ש 1) ופירי הכה"ס
רש טהרות שכתב דלא
היה נפש דברי ר' אלה
ספס משנה.

תורה אור הש"ס

1. רק חוק בבלתי אבל
הק"ס כי תהא הוא נקדש
ולא תהא חלוקה הפיש עם
הקשר: דברים יב כג
2. כי ירחיק מן המזקק
אשר יבחר " אלקיך
לשום שמו עם ויחזק
מבקרך ומצאנך אשר
נתן " לך באשר צויתך
ואכלת בשקדך בכל
אות נפיקך:
דברים יב כא

מוסף רש"י

שכן איסורו נהוג בכן
נח. שכן איסורו חמור הוא
וכן הוא חל על הארץ
ומה חמור שטמא בני
נח (לעיל 7 ק).

רבינו גרשום

לית איסור אבר ויהוה
על איסור טומאה כו'.
כלומר שכן איסורו נהוג
בבני נח: של אבר מן
החי. כלומר דרו הוא אחר
משבט מצוה שנטו בו בני
נח דכתיב וצירי אליהם על
הארץ אבל האכל זה אבר
מן החי. כלומר מה שראוי
לאכילה לאחר מיתה אבל
מחיים אין דרו לאכילה:
תניא נמי הכי אבר מן
החי וכו'. קרי יהודה לא
אלעזר ר' אלה אלא לר'
אליעזר: אבר מן החי כו':
מ"ש דר"ם דכתיב הבהת
מבקרך ומצאנך. כלומר
באותה פרשה דכתיב הבשר
האכל הנפש עם הבשר
וזו אבר מן החי דבר
הלמד מענינו. כמה הכותב
מדבר בבקרך ומצאנך:
חזו בבהמה טהורה:
דף ג. דן נח לאו נשמיטה תליא
מילתא כו' ונבי טהורה הוא דלמתינין
שמיטה מחכר'א ליה לנן נח מיגו
דמכשר'א ליה לישראל דליכא מידי
לישראל שרי ולעובד כוכבים אסור
שמעיני מינה דאפילו רבנן מודו דנן
נח מזהיר כו' וטעמיהו אלא נזכר מן
החי: רמי רישא אפיסא. קמני רישא
אינו סופג אלתא אין אבר מן החי
נוהג בטמאין והדר תני אין שמיטתו
מטהרתו וליכא לזקוקתא אלא נזכר מן
נמי סיפא נזכר נח ומיהו לא הוה ידע
טעמיה והדר פשטה דאפי' למ"ד אין נוהג בטמאין בישראל הוא דקאמר דקרינא זיה כל שאין בשרו
מותר אי אהיה מצוה על אבריו אכל בנן נח מודה: אבר מן החי לר"י כתיבי מד לנזכר מן החי והד לנזכר
מן החי תימא דלמתינין אבר מע"ג דאין כו' שיעור אלא ודאי יש כו' שיעור בעינין דאין אפילה בפחות מביית: אכל אבר מן החי ממנה.
משום טמא: אינו סופג. דאין נוהג בטמאין ועל כהן גדולה שיעור דאסור אבר מן החי נטהורה עסקינן דאי ליכא שיעור פשיטא
דאין סופג ואי כ"ד איסור דאין מן החי כביית וי"ג דאלל כביית אמאי אינו סופג אינו סופג אלא כביית אלא כו' (ויקרא 16) דקאמר רב נחמן. לקמן וע"כ: נמשחו בשר וגידין ועלמות. משלימין לכיית דמשום טומאה לא מחייב דאין בגידין ועלמות טעם טמא
ומשום אבר מחייב דלתיב פלגיניהו קרא לנזכר מן החי ונזכר מן החי דמחייב אלא אף על גב דאין שיעור בשר ואכשר אפי' שמינו אבר:
בחייה

גיד הנשה פרק שביעי חולין

קב.

עין משפט
נר מצוה

לא תאכל הנפש עם הכשר. לא תאכל ממנו בעוד שהנפש עמו
והוא אזהרה לאבר מן החי: טמאין אסר מלווה על דמן.
בכריתות כפרך דס שמיטה (דף כה). לא ילאו מכלל אזהרתו אלא
שליש ודגים ומגבים ומחלבי שמים: לא תאכל הנפש עם הכשר.

ולא תאכל הנפש עם הבשר ר' יהודה ור'
אלעזר סברי כל שאתה מצווה על דמו
אתה מצווה על אבריו והני טמאין נמי
הואיל ואתה מצווה על דמן אתה מצווה
על אבריו ורבנן סברי לא תאכל הנפש עם
הבשר אלא בשר להודיה כל שבשרו מותר
אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו
מותר אי אתה מצווה על אבריו ור' יהודה
למה ליה קרא לית איסור אבר ליחול על
איסור טומאה: וישכן איסורו נהוג בבני נח
אין הכי נמי וכו' איצטרך קרא לרבי אלעזר
תניא נמי הכי אבר מן החי נהוג בבהמה
חיה ועוף בין טמאה בין טהורה שנאמר
ירק חוק בלתי אבל הדרם כל שאתה
מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו וכל
שאי אתה מצווה על דמו אי אתה מצווה
על אבריו דברי רבי אלעזר וחכמים אומרים
אינו נהוג אלא בטהורין שנאמר לא תאכל
הנפש עם הבשר אלא בשר להודיה כל
שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו וכל
שאיין בשרו מותר אין אתה מצווה על
אבריו ר' מאיר אומר אינו נהוג אלא בבהמה
טהורה בלבד (סימן שמואל שילא שימי)
אמר רבה בר שמואל אמר רב חסדא
ואיתימא רב יוסף ואמרי לה אמר רבה בר
שילא אמר רב חסדא ואיתימא רב יוסף
ואמרי לה רבה בר שילא אמר רב חסדא
ואיתימא רב יוסף מאי טעמא דר"מ אמר
קרא וזבחת מבקרך ומצאנך אמר רב גידל
אמר רב מחלוקת בישראל א"אבל בבן נח
דברי הכל מזהיר על הטמאין כטהורין תניא
נמי הכי אבר מן החי בן נח מזהיר עליו
על הטמאין כטהורים וישראל אינו מזהיר
אלא על הטהורין בלבד איכא דאמרי טהורה
ור"מ איכא דאמרי טהורים ורבנן אמר רב
שיובי אף אגן נמי תנינא א"אכל אבר מן
החי ממנה אינו סופג ארבעים ואין שחיטה
מטהרתה במאי אילימא בישראל פשיטא
דאין שחיטה מטהרתה אלא לאו בבני נח
מכלל דאסור רבי מני בר פטיש רמי רישא
אסיפא ומשני רישא בישראל וסיפא בנן
נח אמר ר' אבר מן החי צריך כוית מ"ט
אכילה כתיבה ביה מתיב רב עמרם אבל
אבר מן החי ממנה אינו סופג את הארבעים ואין שחיטה מטהרתה ואי סלקא
דעתך בעינין כוית תיפוק ליה דקאכל כוית כו' בדאמר רב נחמן: במשהו בשר
גידין ועצמות הכא נמי במשהו בשר גידין ועצמות הא שמע דאמר רב

ורבי יהודה אמה ליה קרא לית איסור אבר מן החי וליחול
איסורו במאה שכן איסורו נהוג בבני נח. פי' כשמעינין
ליה לפיל (דף ק: 1) גבי גיד דמהוהו טעמא מיל אפיסור טומאה ור"ת
ודלמא מהכא ליף וי"ל דלא מצי למילף מהכא דאיסור מוסף הוא
דאיסורף זיה איסור אבר מן החי
לנני נח אכל גיד לא נאסר אלא
לנני יעקב ולא היו אלא איסור
חמור: כ"י איצטרך ר' אלעזר.
ול"ת אי קסנר בהמה כתיב לאכרים
ועמד אס מן איסור נח אמת היא
ואפי' למאן דלית ליה בחמור על קל
מודה וי"ל דאיסור טומאה קדים
בעוד שלא נקשרו ד' אברים בגידים:
ור"ב מאיר אומר אינו נהוג אלא
בבהמה טהורה בלבד. הקשה
רבינו אפרים דמן גריש מסכת
טהרות י"ג דברים נאמרו בנבלת
עוף טהור כו' והאכל אבר מן החי
ממנה סופג את הארבעים ומלקתה
ושמיטה מטהרת טרפה מטומאתה
דברי ר' מאיר וי"ל דדברי ר' מאיר
לא קאי אכולה מילתא אלא לפנין
שמיטה ומלקה נקט ליה דפליגי עליה
ר' יהודה (ו' סו' נהלים כ"ט טבול יוס
דף קה: 1) דהא דקמני נמי התם
דמטמא טומאת אכולין ככתיב לא
אמי כרבי מאיר ולא אמתינן מדסיפא
ר' מאיר רישא נמי ר"מ ומיהו לפי
מה שר"ה הש"ס לדקדק שם מדסיפא
רבי מאיר רישא נמי ר' מאיר קשה
דלדברנה דממזיעתא דלבר מן החי
לאו ר' מאיר רישא נמי לאו ר' מאיר
וי"ל דהוה מצי למימר וליתעמיך וק"ק
לשון הגמרא דהתם דקאמר מאן
שמעת ליה דאית ליה דמלקתה
ושמיטה מטהרת טרפה מטומאה
ר"מ אמאי לר"ך לדקדק בענין זה
הא קמני זה כהדיל דברי ר"מ: 1
אלא א"א אבר מן החי נהוג בטמא
מחייבו וצ"ל כו' ונחמן
שמפרסכת גבי נבלת עוף טהור
דקמני רישא ושמיטה מטהרת
טרפה מטומאתה ולא קמני דאין
שמיטה מטהרתו דקמני סיפא גבי
טהורה דוקא הוא דלמז שמיטה
מכשרה ליה לנני נח מגו דמכשרה
לישראל דליכא מידי לישראל שרי
ולעובד כוכבים אסור ומיהו דתקשה
מהך משנה לר"כ אלא נר יעקב דלמז
לעיל כפ"י (דף ג. 1) דאין מומנין עובד
כוכבים על בני מעים ומיהו נלאו
הכי אמר לעיל דמתיב דלא כויתיה
וקושיה המשנה אינה פשוטה כל כך:
אבל

א נמי פי' טהרות
מלכס ל' י'
ק ב ג מיי פיה מהל'
מלכות אפסות הל' ג
פנה לאין קל קל טור
יד ס' כ' ע"ש כ"י:

שיטה מקובצת

16 אבר מן החי ויהוה אבר רב
אבר מן החי צריך כוית:
17 תיפוק ליה דקאכל כוית
18 סמא כדאמרי: 19 אבר מן
החי צריך כוית דאפי' ג'
מודה וי"ל דאיסור כתיב חד
לאבר מן החי וחד לבשר
מן החי לקמן לא תימא:
20 שלא נקשרו אבריו
בגידים: 21 דפליגי עליה
ר' יהודה וכן נמי אמרי'
בבבאים סוף:

רבינו גרשום

לאו בכן נח. כלומר לא
היה סופג את הארבעים
אבל היה נהוג שאזרחין
הוא מיתכן שלא היה
לכני נח שום דין בעולם
אלא מיתה כתיב שופך
דם האדם בדם דמו
וישפך: ר' מני בר פטיש
רמי רישא אסיפא ומשני
כו'. כלומר דקמני רישא
האכל מבלתי עוף טהור
ואבר מן החי הימנה
סופג את הארבעים וסיפא
דקמני האוכל אבר מן
החי הימנה אינו סופג
את הארבעים וכיכני רמי
דאפי' מבלתי עוף טהור
סופג את הארבעים וכו'
החי הימנה היה סופג את
הארבעים בישראל. וסיפא
דקמני האוכל אבר מן
החי מעיף סמא אינו סופג
את הארבעים בכן נח
דאפי' סופג את הארבעים
אבל היה נהוג: מתיב
רב עמרם האוכל אבר מן
החי פמנה כו'. כלומר
א"ה דבבן נח מוקמינן
על ישראל נמי אם אכל
אבר מעוף אפי' אינו
סופג את הארבעים דאמר'
לעיל כל שבשרו מותר
אתה מצווה על אבריו כל
שאין בשרו מותר אי אתה
מצווה על אבריו והא
אין בשרו מותר: הכא נמי
משהו בשר גידים ועצמות.
כלומר מה דאמרי האוכל
אבר מן החי אינו סופג את
הארבעים דלא אכל כוית
בשר אבל אכל כוית (בשר)
מכולם בין בשר גידים
ועצמות ולא הוה אלא
משהו בשר ולפיכך אינו
סופג את הארבעים משום
טומאה דלא הוה כוית
בשר: תא שמע דאמר רבא

דברי רבינו

16 דברי רבינו נכון י"ג
דמל רחמי' דהא גבי עוף
טהור טוחלי טמא אבר מן
החי כו' ליתא י"ג ע"כ לר"ך
למז פסיק' ו' ו' ו' י"ג